

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 2-50
 Mesečno . . . 1—
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vlin
 od 6redne petkovske: pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pos-
 deljak in petek popoldna
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldna.

Veliko vojno posvetovanje v Rimu.

Naši državniki in vojskovodje v nemškem glavnem stanu. — Nov avstrijski minister za ljudsko prehrano. — Četverosporazumov odgovor na našo mirovno ponudbo. — Armadno in brodovno povelje cesarja Karla. — Ruska protiofenziva ob Seretu. — Brajla padla. — V Dobruči nobenega ruskega in rumunskega vojaka več. — Grčja se justavlja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 7. januarja.

Uradno se razglša:

Vzhodno bojišče.

Armada generala-feldmaršala pl. Mackensena: Južno-vzhodno od Focsani so včeraj poskušali Rusi na fronti, široki 25 km, velikopotezen, razbremenilni sunek. Le na enem mestu severno od Obilesci se jim je posrečilo pridobiti nekaj prostora. Razven težkih in krvavih žrtev je še sovražnik izgubil več sto vjetnikov. Severno-zahodno od Focsani je monakovski telesni pešpolk zavzel z naskokom Mgr. Oblesci.

Armada nadvojvode Jožefa: Južno krilo avstro-ogrške in nemške armadne skupine pod poveljem generala Geroka je pridobilo na prostoru v bojih čez Colacu ob Putni in proti Campurile. Avstro-ogrski in nemški bataljoni generalnega majorja Goldbacha so odbili na obeh straneh ceste Oltoz zavsem devet ruskih napadov, pri čemur je imel sovražnik težke izgube. V gozdnatih Karpatih sta sneg in mraz omejevala vojno delovanje.

Armada princa Leopolda bavarskega: Pri Solotvini je bil napadalni poskus dveh ruskih stotnij na naše varnostne čete vsled nagle pomoči naših rezerv izjalovljen. Sicer pri c. in kr. armadah nič pomembnega.

Italijansko bojišče.

Položaj je nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 7. januarja.

Francosko bojišče.

Skupina bavarskega princa Ruperta: Po večurni ognjeni predpripravi so angleški bataljoni južno od Arrasa pričeli napadati. Napad se je v našem artilerijskem ognju in ognju strojnih pušk pod velikimi izgubami izjalovil. Slabo vreme je bojno delovanje omejilo pri vseh armadah.

Vzhodno bojišče.

Skupina bavarskega princa Leopolda: Tudi včeraj so Rusi v odseku pri Mitavi močno napadali. Napadi so se izjalovili pod velikimi izgubami. Število vjetnikov se je pomnožilo na 1300. Pri kraju Kisielin (zahodno od Lucka) je nemška patrolja presenetila rusko poljsko stražo in jo je vjela. Poizkus ruskih stotnij, da bi južnozahodno od Stanislava vjele našo stražo, se je ponesrečil.

Skupina nadvojvode Jožefa: V zasneženih gozdnatih Karpatih je pri ostrem mrazu prišlo le do patroljnega delovanja in do posamezne se oživljanja čega ognja. Med dolinama Oltoz in Putna so bili zavzetju več postojank Rusi in Rumuni potisnjeni dalje proti ravnini. Močni protisunki svežih čet niso bili v stanju, da bi nam zopet odvzeli zasedenega ozemlja.

Skupina maršala pl. Mackensena: Vrh gore Mgr. Odobesci je bil včeraj po monakovskem infanterijskem telesnem polku v naskoku zavzet. —

Med kraema Focsani in Fondeni je pričel Rus na fronti, dolgi 25 km, z velikim razbremenilnim napadanjem. Samo v smeri proti kraju Obilesti je pridobil nekaj prostora. Ob vstrajnem odporu nemških čet se je ruski naval na vseh drugih mestih pod velikimi izgubami ponesrečil. Več stotin vjetnikov je ostalo v naših rokah.

Macedonsko bojišče.

Poizkusi Angležev, da bi severovzhodno od Dojranskega jezera prišli v posest bolgarskih prednjih postojank, so se izjalovili.

Miru še ne bo!

Kakor se iz vojnega tiskovnega stana dne 6. t. m. poroča, je izdal cesar Karel I. sledeče armadno in brodovno povelje:

Vojaki!

Vi veste, da sem jaz in z menoj zvezani vladarji poskusili, da bi za mir, ki ga cel svet tako neizmerno želi, pripravili tla. Zdaj je došel odgovor naših sovražnikov: vsi odklanjajo, ne da bi natančneje poznali naših pogojev, ponujano roko.

Ni še dovolj žrtev, še več se jih mora doprnesti. Vsa krivda zadene naše sovražnike. Bog mi je priča.

In zopet Vam velja, vojni tovariši, moj klic! Vaš meč je v 30 vojnih mesecih, kateri bodo skoraj za nami, govoril jasno in odločno. Vaša hrabrost in Vaše junaštvo naj imata tudi v bodoče besedo!

Štiri sovražna kraljestva so bila po Vas in armadah naših hrabrih zaveznikov razbita, mogočne trdnjave smo premagali, velike pokrajine sovražnega ozemlja smo si osvojili. Kljub vsemu temu sovražni mogočnjaki slepijo svoje narode in svoje armade vedno z upanjem, da se bo njih usoda vendar preobrnila. Dobro — na Vas je ležeče, da še nadalje napravite z njimi železni obračun!

Poln ponosnega zaupanja v svojo vojno moč Vam stojim na čelu! Naprej z Bogom!

Na Dunaju, dne 5. januarja 1917.

Karel.

Približno enako armadno in brodovno povelje je izdal tudi nemški cesar Viljem.

Posvetovanje v Rimu.

Posvetovanj četverosporazumovih ministrov, generalov in poslanikov se tudi udeležuje poveljnik na macedonskem bojišču, general Sarrail. Dočim Angleži niso posebno navdušeni za nadaljevanje vojske v Macedoniji, Italijani zahtevajo ne samo nadaljevanja, ampak tudi razširjenje glede na moštvo in municijo. Italija sploh obrača ost posvetovanj proti Avstriji in Bolgariji. Po njenem mnenju bi bil tisti kos četverosporazumove fronte, kjer bi se naj začelo skupno veliko ofenzivo, avstrijsko-italijanska meja in pa Bolgarija. Sem bi naj četverosporazum vrgel svojo glavno moč. O uspehu posvetovanja poročajo listi, da sta Lloyd George in Briand popolnoma zadovoljna, baje tudi kar se tiče Italije in njene vojne udeležbe. Zato pa Italijani zahtevajo, naj jim četverosporazum pošlje več denarja, premoga, surovin in živil.

Novi predsednik mariborskega okrožnega sodišča.

Vsi slovenski listi so prinesli vest, da je graški deželni sodni nadsvetnik dr. pl. Kočevar imenovan za predsednika mariborskega okrožnega sodišča. Ta vest se je objavila popolnoma suboparno, brez vsakega dodatka. Kljub temu je graška „Montags-Zeitung“ z dne 25. dec. priobčila ta-le dopis iz Maribora:

„(Novi predsednik mariborskega okrožnega sodišča.) Iz Maribora nam pišejo: Imenovanje ljubljanskega deželnega sodnega nadsvetnika za predsednika mariborskega okrožnega sodišča se je po slovenskem časopisju razglasilo kot slovensko-narodna zmaga nad nemškim prebivalstvom v spodnjem delu dežele. Časopisje je imenovalo kandidate iz Celovca in Gradca, ki bi znali priti v poštev in za katere se je baje spodnještajerski nemški narodni svet zaman potrudil — no, sklepe iz tega si lahko naredi vsakdo. Med tem vendar zadeva ni popolnoma takšna, kakoršno je blagovolilo slovensko-narodno-klerikalno časopisje naslikati, in v dejstvu ni nobenega razloga, da bi se trebalo uvaževati namigavanja slovenskega časopisja, ki hoče kratkomalo novega predsednika mariborskega okrožnega sodišča kar vnaprej reklamirati za se — manever, ki je dovolj prozoren. Nobenega pravega vzroka ni, da bi se nemško prebivalstvo Spodnjega Štajerja razburjalo, kajti sicer bi se za Kočevarjevo imenovanje ne potegovala tudi zelo ugledne osebe iz nemških krogov.“

Mi smo še enkrat pregledali vse „klerikalne“, „liberalne“ in tudi „nemškutarske“ slovenske liste in za to še enkrat pribijemo, da so vsi slovenski listi brez vsake opombe zabeležili imenovanje novega predsednika našega okrožnega sodišča in da se tudi pozneje ni noben slovenski list bavil niti z besedico z osebo novoimenovanega predsednika. Notica v „Montags-Zeitung“ je torej nalašč izmišljena in zasleduje vse druge namene, kakor da zavrne namišljeno „reklamo“ slovenskih listov.

Ker smo navadno, dobro poučeni, kaj se godi za političnimi kulisami slovenskoštajerskega nemštva in ker smo tudi o kandidatih, ki so jih imeli vodilni krogi slovenskoštajerskega nemštva, imeli zanesljivo poročilo iz prvega vira, za to lahko dementiramo trditev „Montags-Zeitung“, da so se ugledne osebe iz nemških krogov potegovala za Kočevarja. Spodnještajerski Nemci so predstavljali dva tabora, oficielno politični tabor je imel in se na Dunaju po svojih zapnikih za nje potegoval kandidate, ki smo jih nekdanj mi imenovali takoj, ko je bil dotekel rok kompetence za predsednika mariborskega okrožnega sodišča: drugi tabor je imel kandidate, med katerimi so se nahajale tudi take osebe, ki uživajo v kljub svoji nemški narodnosti zaradi poštenosti splošno spoštovanje. Toda drugi tabor je pač imel svoje kandidate, a za nje ni storil koraka, vsaj na Dunaju ne. Pač pa je prvi tabor navajal razloge proti kandidatom drugega tabora.

Med tem je padel Hohenburger in z njim so se podrli tudi vsi načrti in upi prvo imenovanega ta-

bora. Drugi tabor se tudi sedaj ni ganil. In tako je prišlo do imenovanja dr. Kočevarja, na kojega imenovanju pa so spodnještajerski Nemci popolnoma nedolžni. Za to so namenili novice v „Montags-Zeitung“ zares prozorni dovolj, a nas Slovencev ne obremenjujejo.

Sicer pa je naša želja, da se piše resnica — kajti sicer bi še morali v obrambo resnice spraviti marsikaj na dan.

Nov minister za ljudsko prehrano.

Dosedanji predsednik urada za ljudsko prehrano za časa vojske, Oskar Kokstein, je odstopil. Cesar je imenoval polkovnika Antona Höfer za ministra in za predsednika urada za ljudsko prehrano. — Nov minister je bil rojen leta 1871 v Bolcanu na Tirolskem. Leta 1888 je vstopil v armado, dovršil leta 1896 kot nadporočnik vojno šolo z odliko in je postal leta 1900 stotnik generalnega štaba; pri generalnem štabu je bil zaposlen v raznih službah do leta 1914, ko je bil imenovan za polkovnika. Od izbruha vojske je bil prideljen vrhovnemu armadnemu vodstvu kot predstojnik kvartirmojstrskega oddelka. — Prejšnji predsednik urada za ljudsko prehrano se je vrnil na svoje prejšnje mesto kot podpredsednik nižjeavstrijskega finančnega ravnateljstva. Sprememba v vodstvu urada za ljudsko prehrano je v zvezi z rastočimi potrebami prebivalstva. Urad za ljudsko prehrano je prav mlad. Ustanovljen 13. nov. 1916, je začel poslovati 1. decembra. Prvi organizacijski načrt se je izkazal kot ne povsem zadovoljiv. Treba je tesnejše in krepkejše organizacije po vojaškem načinu. Obenem je kazalo med prehrano ljudstva v zaledju in prehrano vojaštva ustvariti ožji stik. Zato je bil poklican na mesto predsednika tega urada vojak. Polkovnik Höfer je kot predsednik kvartirmojstrskega oddelka vrhovnega armadnega poveljstva od začetka vojske izvedenec v vprašanju o prehrani vojaštva. Pečal se je tudi z zadevo prehrane prebivalstva v zasedenih pokrajinah. Pripisuje se mu izvedenost v vseh vprašanih ljudske prehrane tudi v zaledju.

Četverosporazumov odgovor.

Iz Dunaja se dne 5. t. m. poroča, da je ameriški poslanik Penfield v našem zunanjem ministrstvu dne 5. t. m. izročil noto, ki obsega natančno besedilo četverosporazumovega odgovora na našo mirovno ponudbo z dne 12. decembra 1916. Besedilo je bistveno enako z onim, ki ga je objavila Agence Havas.

Grčija se brani.

Reuter poroča dne 5. januarja iz Aten, da je imela grška vlada posvetovanja s prejšnjimi ministrskimi predsedniki in kraljem o zadnjem četverosporazumovim ultimatumu. Vlada se brani, sprejetivše čet-

verosporazumove pogoje ter se hoče radi nekaterih zahtev pogajati s četverosporazumom. „Daily Telegraph“ poroča dne 4. t. m. iz Pyre, da so grški rezervisti spustili železniški most južno od Larise v zrak, da se tako prepreči nadaljno pošiljanje čet na Pelopones. Zapiranje Venizelosovih pristašev se nadaljuje. Pošiljanje grških čet na Pelopones gre zelo počasi naprej. Dosedaj so spravili tje samo 7000 vojakov in 30 topov. Vsled blokade se že jako občuti pomanjkanje moke in drugih živil; po celi deželi se pojavljajo nemiri.

Rumunsko bojišče.

Preroki, ki so napovedovali, da se bo rusko-rumunska armada na južnem bregu Sereta ustavila in ojačena po novih ruskih četah postavila našim v bran, niso pravo zadel. Združeni Rumuni in Rusi so se med mestoma Galac (izliv Sereta v Donavo) in Focsani že umaknili na levi breg Sereta. Važno rumunsko trgovsko mesto Brajla ob Donavi je dne 4. januarja padlo našim v roke. Sedaj se bije hud boj za mesto Focsani, ki leži severno od Rimnicul-Sarata. Naši obkrožujejo mesto od juga, zahoda in deloma že tudi od severozahoda. — Mesto Galac ob Donavi pa je ogroženo po bolgarski artileriji. Čete armade nadvojvode Jožefa so iz Sedmograške vdrle deloma že v moldavsko ravnino, in po treh dolinah prodirajo proti srednjemu toku reke Seret. V Dobruči so Bolgari in Turki popolni zmagovalci. Deželo so tako očistili sovražnika, da se ne nahaja ne eden ruski ali rumunski vojak več na tem ozemlju.

Najnovejše poročilo pravi, da so Rusi ob Seretu pričeli z veliko protiofenzivo.

Brajla padla.

Naše čete so dne 5. januarja po pardnevem napadanju zavzele utrjeno rumunsko mesto Brajla na levem bregu Donave. Nemško večerno poročilo z dne 5. jan. pravi:

V Veliki Vlahiji so nemške in bolgarske čete zavzele glavno rumunsko trgovsko mesto Brajla.

Dobruča je popolnoma očiščena sovražnika.

V Brajli ogromne zaloge živil.

Iz Bukarešte poročajo, da so v Brajli nakopičene ogromne zaloge žita, moke, kave, riža in drugih živil, katerih Rumuni in Rusi niso mogli pravočasno spraviti na varno. Povprečna cenitev ječmena znaša 3% milijona hektolitrov in 30.000 ton pšenice in koruze.

Naši dospeli do Sereta.

Rusko-rumunske čete so naši vrgli od mesta Fundeni (južnovzhodno od Focsanija) do Galaca na vzhodni breg Sereta. Naši resno ogrožajo ne samo Galac, ampak tudi mesto Focsani. Bolgari s svojim topovskim ognjem obvladujejo važno obdonavsko me-

sto Galac. Položaj ruske in rumunske armade pri mestu Focsani in dalje proti severozahodu postaja mučen, ker čete nadvojvode Jožefa prodirajo dan za dnevom dalje v Moldavo.

Nobeden Rus ali Rumun več v Dobruči.

Dne 5. januarja so naše in bolgarske čete zapodile zadnjega ruskega in rumunskega vojaka iz Dobruče. Naša hrabra armada v Dobruči pod vodstvom bolgarskega generala Nerezova je sedaj prosta za nadaljna važna podjetja.

Divji beg.

Rumunsko ljudstvo ne beži samo iz Velike Vlahije, ampak tudi iz Moldave pred našimi armadami. Beg je naravnost nekaj groznega. Ljudje bežijo brez vsega. Blatne ceste ne dovoljujejo, da bi vzeli s seboj živino ali kaj več prtljage. Mnogo ljudi, posebno starčkov in otrok, pomrje med potjo od glada. — Večina beguncev beži v južno Rusijo. Napol oblečeni in za silo obuti bežijo Rumuni iz svoje domovine. Za njimi pa ruska in rumunska armada za bogate vasi in sela. Celo ozadje je en sam žareči plamen. Nebo je krvavordeče.

Skupne rumunske izgube.

Rumuni so od začetka vojske do dne 1. januarja izgubili skupno 346.000 mož, med temi 18.000 častnikov (15 generalov in 49 polkovnikov).

Rusko bojišče.

Na ruski fronti se vršijo pomembnejši boji edino v Bukovini v prostoru pri Kirlibabi in dalje proti jugu na rumunskih tleh. Naši so z naskokom zavzeli več sovražnih postojank. Na ruskem bojišču je nastopil hud mraz.

Italijansko bojišče.

Odkar je bila zavrtnjena deveta italijanska ofenziva, si Italijani niso več upali resno napasti naše fronte ne na Krasu in ne na ostalih delih, dasi ravno so od tedna do tedna napovedovali deseto ofenzivo. Od časa do časa se vršijo na celi fronti artilerijski boji. V gorovju na Koroškem in Tirolskem imajo več metrov visok sneg. Italijanski listi pišejo povodom četverosporazumovega vojnega posvetovanja v Rimu, da je upravičena želja, naj bi četverosporazum s svojimi četami ojačil italijansko fronti proti Avstriji.

Vojni svet v Rimu.

V Rimu se te dni vrši velik četverosporazumov vojni svet, od katerega si Italijani obetajo, da bodo sklepal o zelo važnih rečeh, ki bodo merodajne za bodoče italijansko bojevanje. Vojnega sveta se udeležujejo angleški ministrski predsednik Lloyd George, minister lord Milner, generalštabni načelnik Robertson, francoski ministrski predsednik Briand, vojni minister Lyautey, municijški minister Thomas in ruski general Poličin.

LISTER.

Ekscelenca.

Teheranski ekspresni vlak je drvel po široki ravnini, ki se razteza utrudljivo za oko in dušo v svoji enakomernosti ob vzhodnem Kaspiškem jezeru. Tako drvi že dva dni. Postal je rjavkast od rjavega prahu, prilagodil se je tako stepi, da ga je razločiti od nje samo po urnem gibanju.

Na tej poti ne razveseli očesa nobena novejša slika. Ni jezera, ni drevesa, ni človeškega bivališča. Peščeno ozemlje je zadržalo vse življenje. Samaja stjep.

Tem živahneje pa je v vlaku, katerega petina je napolnjena z donskimi kozaki, ki so poslani tukaj na perzijsko mejo, samo en koridorni voz je bil še prihranjen za civiliste, zadnji oddelek tega voza je bil zaprt, na vratih je visela tablica z napisom: Rezervirani I. razred.

V vozu so čepeli potniki-civilisti v pisanih gručah, mohamedanci in poljski židje, kmet iz južne Rusije v visokih škornjih in trgovci v pisanim kaftanu, vse je sedelo in čepelo okrog samovarja, govorilo in kadilo in pljuvalo, dim se je vlekel težak po oddelkih, dišalo je po česnu in po olju.

V rezerviranem oddelku pa je bil zrak nasičen vonja belih rož, okna so bila zagrnjena z rumeno svilo, da ne prihaja stepni prah na bele damastne blazine, električna luč se je ogledovala v gladko iz-

brušenih zrealih, šum proletarcev se je odbijal ob razkošni tihoti. V mehkih blazinah je slonel edini potnik, mož visoke postave, poveljujočega obraza, — hladnih črt in mogočnih oči. Bil je oblečen v priprosto uniformo, a na njej sta se svetila dva velika zlata gumba, znak ruskega sodnika.

Po hodniku sta prišla dva sprevodnika. Govoreč, roke v žepih. Obmolnila sta, ko sta prišla mimo rezerviranega oddelka, stopila sta na prste in šepetala:

„Tu sedi ekscelenca.“

V tem hipu se je stresel vlak, sprevodnika je vrglo v steno in nazaj in že je stal vlak.

Sprevodnika sta si trla bunko na čelu in se vpraševala:

„Kaj se je pa vendar zgodilo? Je skočil iz tira? Razbojniki?“

Vrata so loputala, okna so se odpirala, hodnik se je napolnil preplašenih potnikov, to je trkalo, kričalo, vpraševalo. Miren in dostojanstven je ostal samo rezervirani oddelek s tablico. Razburjeni potniki so videli železniške uradnike, ki so skočili iz vlaka na tir in hifeli k lokomotivi. Pred lokomotivo je bila dresina in ob vlaku šest orožnikov in orožniški častnik, ki je zakričal grozeče na vlak:

„Glave proč! Zaprite okna!“

Okna so jeknila, vrata so butnila, srca so zatrepetala, drug je pogledal drugega: Koga iščejo ti pasji sinovi? Tebe, bratec? Mene? O sveta Pasija!

Častnik z orožniki je stopil na vlak. Kdo je zgovoril prvi grdo besedo? Po vlaku je zašumelo — vohun! Ravno oni vohun, o katerem pišejo ruski v-

adni listi že več tednov. In zopet se vprašujejo oči: Si ti, bratec?

„Zakaj je ta oddelek zaprt?“ vprašal je rezko častnik.

Sprevodnik je zazijal in zastokal: „Vaše prvoizhoditeljstvo . . .“

Prvoizhoditeljstvo pa je sunilo v vrata — gospod v blazini, ki ni bil vstal kakor drugi in ki ni bil odgrnil okna, je premeril s svojimi hladnimi očmi oficirja, tega oči pa se hitele po uniformi in takoj nato je stal častnik kakor ukopan, roke ob hladnem šivu:

„Oprostite, ekscelenca, jaz glupec nisem vedel . . .“

Ekscelenca je izvolil nasmehnuti se in je mahnil z roko:

„Dobro, že v redu, gospod stotnik, domnevam, da Vas je pripeljal kak višji ukaz. No, pa kaj je novega?“

Častnik se je oddahnil. Sam vrag, če lopneš v rezerviran oddelek in je notri — ekscelenca! Zato je uslužno poročal:

„V tem vlaku je mož, ki ga iščemo že dolgo.“

„Kdo?“ Hladne oči ekscelence so se uprle v častnikove.

„Boris Miropoljski.“

„Kaj?!“ — ekscelenca je vstal kakor v strahu in vprašal razburjeno:

„Oni zloglasni vohun?“

„Da, ekscelenca“, je potrčil ponižno-ošabno častnik.

Ekscelenca je pomislil hipec, potem je pa rekel naglo:

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču vsled neugodnega vremena razven topovskega ognja nobenih važnejših vojnih dogodkov. V Rimu se vršijo velika četverosporazumova vojna posvetovanja. Francosko časopisje zatrjuje, da se pripravlja četverosporazum na splošno in velikopotezno ofenzivo na francoskem bojišču v prvi polovici meseca februarja.

Japonske čete na evropskih bojiščih?

Svicarski listi poročajo: Pri pogajanjih o odgovoru četverosporazuma na mirovno ponudbo osrednjih držav je bilo znova sproženo vprašanje japonske udeležbe pri vojni v Evropi. Japonska je baje sedaj obljubila, da pošlje svoje čete na evropska bojišča. Za to pa zahteva odškodnino, ki je zelo visoka in ki bi prišla pred vsem na račun Rusije.

P-čoln na delu.

Nemški P-čoln, ki se je te dni vrnil v domače pristanišče, je v 11 dneh potopil 11 sovražnih ladij. P-čoln „št. 46“, o katerem so Angleži poročali, da so ga dne 21. dec. na visokem morju potopili, se je nepoškodovan vrnil. — V Sredozemskem morju je P-čoln potopil francosko ladjo „Vernia“ z 120 vojaki in 35 mornarji.

Macedonsko bojišče.

Ob reki Črni topovski boj. Četverosporazumove vojne ladje obstreljujejo grška obrežna mesta v Egejskem morju, katera so zasedli Bolgari. Londonski listi pišejo, da bo poslala Anglija pol milijona mož neevropskih narodnosti na macedonsko bojišče. Francozi pa bi radi svoje čete z macedonskega bojišča postavili na francosko bojišče.

Politične vesti.

Naš zunanji minister v Nemčiji. Grof Černin, naš zunanji minister, je dospel dne 6. januarja v glavni nemški stan, kjer se vrše važna posvetovanja, katerim prisostvuje cesar Viljem, maršal Hindenburg, kancelar Bethmann Hollweg in še mnogi drugi. Tudi naša maršala nadvojvoda Friderik in Hötendorf sta se mudila v nemškem glavnem stanu.

Bivši justični minister pl. Hohenburg r bo baje imenovan, kakor se poroča iz Dunaja, za drugega predsednika najvišjega sodišča.

Predsednik poslanske zbornice. Ko je odstopil dr. Sylvester, nastane vprašanje, kdo bo prihodnji predsednik. Dosedaj je bila navada, da je dala najmočnejša stranka parlamentu predsednika. Trenotno je najmočnejša stranka Češka Zveza. Po stari navadi bi se torej moral vzeti iz njene sredine zborni-

„In Vi menite, da ga poznate? To je prevejanec, gospod stotnik. No, jaz bi Vas prosil nečesa!“

„Ukazujte, ekscelencia!“

„Dovolite mi, da Vas spremim na Vaši poti po vlakcu, jaz sem poznavalec takih ljudi, lahko Vam tu pomagam. Miropoljski — da, on Vam zleze v židovsko suknjo ali v kozaški kozuh, mislite, da je kmet, ali trgovec, pa je Miropoljski, in mislite, da je Miropoljski, pa je kmet, je trgovec. Papirji, pravice?! Eh, tudi te se dobe.“

Od oddelka do oddelka je koračil mogočno častnik, rožljaj s sabljo in zvenel z ostrogi. Za njim so hodili orožniki, ob njem državni svetnik. Zlata gumba sta bleščala in ponižala glave, njegove oči so pa prodirale dušo vsakega.

„Sem s pravicami!“ — je zavpil častnik in tresoče se roke so ponujale zmandrane in zamazane listine, plahi pogledi so se upirali v strahu in zadregi v oba moža. O sveta Rusija! Naj reče stotnik, da si ti Miropoljski, obesijo te, bratec, preden jim dokažeš, da nisi Miropoljski...

Ob vratih je stal pop. Suhega obraza, dolgih las, nemiren. Častnik je planil nanj, kakor jastreb, pop pa se je stresel, ali ekscelencia se je dotaknil častnikovega rokava in se sklonil k njegovemu ušesu, šepetaje:

„Hočem Vas varovati neljubih zmot. Vi delate po čuvstvih, a tu je treba delati z razumom. Hočete, da Vam privedem jaz vohuna?“

Častnik se je hitro priklonil; ekscelencia je pa rekel živahno:

„Prosim, dajte mi dva kozaka in počakajte v rezerviranem oddelku, da se oddahnejo.“

eni predsednik. Nemški Nationalverband pa bi rad upeljal novi pravec, da kdor je dosedaj imel predsedniško mesto, jo naj tudi odslej obdrži. To se — v čast principom — seveda ne nanaša na osebe. ampak samo na stranke. Razven dr. Groša se imenujejo tudi dr. Roller in dr. Dinghofer kot kandidati, kar je znamenje, da kljub vsem drugim vestem se Nationalverband ni sklepal o tem vprašanju. Boj za predsedniško mesto bo zanimiv, ker lahko razdeli zbornico takoj v začetku v nemški in nenemški blok.

Ali bo dr. Sylvester odstopil? Nemški Nationalverband je v svoji glavni skupščini dne 4. t. m. izrekel dr. Sylvestru popolno zaupanje. Domneva se, da bo dr. Sylvester umaknil naznanilo svojega odstopa.

Prehranjevalni urad. Iz Dunaja se poroča, da je predsednik prehranjevalnega urada Oskar Kokstein odstopil. Bil je velik zaupnik bivšega ministrskega predsednika Körberja. Kokstein ni mogel izvršiti svojega namena, da bi se prehranjevanje skupno in enotno organiziralo od vojaštva, Avstrije in Ogrske. Za to je sedaj odstopil.

Tedenske novice.

Zadnji čas za podpisovanje V. vojnega posojila. Za podpisovanje V. vojnega posojila je zadnji čas v sredo, dne 10. januarja, ob 12. uri opoldne. Kdor more, a še ni podpisal, naj to takoj stori! Vojno posojilo se najložeje podpiše pri domači posojilnici, če pa te ni, pa pri c. kr. poštnem uradu. Slovenci in Slovenke, storite svojo domoljubno dolžnost!

Cesar sprejel za cesarjeviča slovensko knjigo. Družba sv. Mohorja v Celovcu je poslala g. gardnemu podpolkovniku Jerneju pl. Andrejki, ki je spisal knjigo „Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini“ — knjigo „Zgodovina 17. pešpolka“ v krasni izdaji, da jo pokloni presvetlemu nadvojvodu Francu Jožefu Otonu, vrhovnemu imejitelju tega polka. Gospod podpolkovnik je dobil iz cesarskega dvorca na Dunaju sledečo brzojavko: „Njegovo Veličanstvo se zahvaljuje Vašemu preblagorodju najtopleje, da ste poklonili Njegovi cesarski in kraljevi Visokosti presvetlemu cesarjeviču v slovenskem jeziku pisano zgodovinsko knjigo o pehotnem polku št. 17, ki jo je, bogato ilustrirano, smatrati za dragoceno poljudno delo. Po Najvišjem naročilu: Generalni major Zdenko princ z Lobkovic.“

Cesarica Cita in Elizabetin red. Naš cesar je določil, da ima odslej naprej pravico podeljevati Elizabetin red naša cesarica Cita. Dosedaj je smel ta red podeljevati samo cesar.

Cesar podaril maršalu baronu Conradu maršalsko palico. Cesar je dne 5. januarja sprejel v avdienci načelnika našega generalnega štaba maršala barona Conrada in mu podaril maršalsko palico, katero mu je tudi osebno izročil.

Generalni cesarjev pribočnik baron pl. Bollras je stopil v pokoj. Cesar mu je ob odstopu izročil laskavo pohvalno pismo in mu dovolil, da sme še nadalje nositi uniformo generalnega pribočnika.

Slovenskim ženam in dekletom! Z bojišča se nam piše: Že ste parkrat pisali o veliki nalogi naših žen in deklet zaradi narodne vzgoje naše mladine. Mislim, da se to še naj večkrat zgodi. Mi možje

Ni minulo pet minut, že je vstopil ekscelencia in rekel tiho:

„Imam ga! Zaslížite in poglejte Vi sami, Vaše oči so bolj mlade, rečem Vam toliko — da je eden teh dveh Miropoljski.“

Za častnikom sta stala kurjač in sprevodnik, začudeno bedastega, zasajenega obraza, za njima dva kozaka.

Častnik je zagrmel: „Sem pravice!“

Vzel je drobnovid in pregledoval podpise. Nič radiranega, nič ponarejenega, in moža pred njim poštenega obraza, zatrjujeta, da služita že več let

Malo se nasmehne častnik: Izpodletelo je ekscelencia! Obrne se, da bi rekel, da ne najde krivice nad tema dvema, ter šel zopet nad popa — kar gre: krrrrk — po vlakcu, strese se in stoji.

Častnik je pogledal tja, kjer ni stal več ekscelencia in skočil k oknu. Tam vidi čudno čudo: Ekscelencia stoji na stroju, ki puha kakor razbesnela zverina, in skoči naprej, drvi, drvi — vlak pa stoji tu zapuščen, izdan. Izza stroja zamahne roka iz rokava uniforme. Kam gre ekscelencia?

Zijajoč je stal častnik; kurjač in strojevodja pa vsklikneta:

„Ah ti prevajenec! Nas osumi, nas spravi iz stroja, a sam se odpelje. To je Miropoljski.“

Častnik je stal sredi voz, polnih kričečih vojakov in civilistov, sredi neizmerne stepe. Vohun, katerega bi bil tako lahko prijel, se je peljal z naglico 100 km na uro proti meji.

Vohun je tudi lahko ekscelencia, če mu to le služi...

in mladeniči na bojišču prosimo slovenske žene in slovenska dekleta, da visoko čislajo narodno čast in da svojo narodno zavednost vlivajo v mlada in sprejemljiva srca naših malčkov. Biti slovenske krvi budi Slovencu ponos! Naši mladni se ni treba sramovati svojih slovenskih očetov in bratov, nasprotno, opravičeno so lahko ponosni na nje. Kamor so nas postavili, povsod smo storili svojo dolžnost. Slovenci in Hrvati! Taki smo bili vedno, zvesti, pošteni in hrabri. Kdor nas sovraži, sovraži naše dobre lastnosti. Ljubimo za to z vsem žarom svoje ljubezni slovensko ljudstvo, ljubimo milo slovensko govornico, — ljubimo našo prekrasno slovensko zemljo! Slovenske žene in dekleta, v tem dubu nam vzgojite naše otroke!

Odlikovana slovenska vojna kurata. Č. g. Krištof Tomšič, duhovnik goriške nadškofije, sedaj vojni kurat v rezervni bolnišnici št. 2 v Mariboru (kn. šk. dijaško semenišče) je za svoje vneto in vestno službovanje odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem II. razreda na belo-rdečem traku — Č. g. Franc Kren, bivši kaplan pri Mariji Snežni na Velki, sedaj vojni kurat na rumunskem bojišču, je za svoje hrabro zadržanje pred sovražnikom odlikovan s Signum laudis. Č. g. Kren, ki je že od začetka vojske na bojišču, ima sedaj že troje odlikovanj. Odlikovancema iskreno čestitamo.

Slovenci, podpisujte vojno posojilo! Finančni minister je odredil, da je zadnji rok za podpisovanje 5. vojnega posojila sredo, dne 10. januarja 1917 in da se po tem roku podpisovanja za vojno posojilo ne smejo več sprejemati. Kdor se torej ni podpisal, a ima dovolj sredstev na razpolago, naj podpiše še te dni. Podpisujte pri vaših domačih posojilnicah, kjer dobite tudi vseh potrebnih pojasnil.

Razdeljeni dvekranski papirnati bankovci. Avstro-ogrška banka naznanja, da sprejemajo bančne blagajne na dva ali na štiri dele razdeljene dvekranske bankovce samo do 31. januarja t. l. in sicer brez odbitka; pozneje jih pa bodo sprejemale samo proti odbitku, ki se se le bo določil.

Utesnitev vojaških oprostitev. »Hrvatska Rijec« poroča: Kakor smo izveleli se bodo koncem februarja močno omejele vojaške oprostite in bodo v dodoče oproščene le take osebe, ki se nahajajo v za državo posebno važnih civilnih službah. Ta ukrep se bo izvršil za to, da se omogoči invalidom zaslužek. Dosedaj se je namreč pokazalo, da mnoga podjetja svoje delovne sile reklamirajo, invalidov pa nočejo nastavljati.

Noša enoletnih znakov rezervistov, nadomestnih rezervistov in črnovojnikov. Rezervistom, nadomestnim rezervistom in črnovojnikom 1. sklica se sme za dobo vojne dovoljevati noša znakov enoletnega prostovoljstva, če dokažejo, da so do 1. novembra 1916 pridobili polno pravico enoletnega prostovoljstva. — Za priznanje pravice do znakov je prositi pri svojem krdelu, ki provizorično dovoljuje nošo znakov, definitivno nošo pa dovoljuje pristojno dopolni veno okrajno poveljstvo. Dostojanstvo se označuje: rezervni desetnik z znakom enoletnega prostovoljstva, nadomestni rezervni pešec z znakom enoletnega prostovoljstva, črnovojni poddesetnik z znakom enoletnega prostovoljstva.

Izmenjavanje invalidov z Italijo in Francijo. Med našo državo in med Italijo in Francijo je dosežen dogovor glede izmenjavanja invalidnih oficirjev in vojakov, ki se nahajajo v vojnem vjetništvu. Za izmenjavo lahko prosijo sorodniki. Prošnje je nasloviti na vojno ministrstvo, oddelek IX, vojni vjetniki. Za natančnejše informacije naj vpraša, kogar to zanima, pri svojem okrajnem glavarstvu.

Prvi zvon iz litega jekla v Avstriji. Tudi župnijska cerkev Strengberg v šenthipolitski škofiji na Nizje Avstrijskem je moralo oddati v vojne namene svoj veliki zvon. Kot nadomestilo za oddani zvon so naročili v livarni Bochum v Nemčiji nov velik zvon iz litega železa. Zvon je lepo delo, ima, kakor se poroča, srebrno čisti glas in je v Avstriji prvi cerkveni zvon iz litega jekla.

Davek na glasovirje. Uprava dunajske mestne občine bo upeljala nov davek in sicer bodo obdačeni glasovirji, ki so namenjeni za zabavo in ne za pouk. Glasovirji v šolskih zavodih ne bodo obdačeni.

Ziva zgorela. Koroškemu „Miru“ poročajo iz Loč: Katarina Trisnik, 48letna samska posestnica v Rutah, župnija Loče, je na božično biljo popoldne zlezla v močno zakurjeno peč in zgorela — Dekle, ki je služilo pri njej, pripoveduje: „Pri kosilu opoldne je še pametno govorila. Izplačala me je za preteklo

leto. Potem je rekla, da bo tudi s seboj obračunala. Spravljala me je po ljudi, da bo naredila testament. Nisem je hotela pustiti same. Bala sem se, da bi si ne naredila česa. Pa je všla v kuhinjo in mi zabranila, da nisem mogla za n.o. Zaprla se je. Hitela sem klicat k precej oddaljenim sosedom. Ko smo se vrnili, smo videli močen dim in občutili vonj, kot da poliva ogenj z maščobo. Reva se je sama pekla v peči. V tem sta ravno prišla mimo tudi dva gospoda in vdrla v kuhinjo. V kuhinji strašen dim po žganem mesu in obleki. Iz peči le malo gledajo noge. Noga-vice do gležnjev sezganе, ravnatoko vsa obleka. V peči gor. Gospoda pogasita ogenj, pozneje s težavo potegneta iz peči vroče, črnoobžgano truplo. Kar se ni stopilo v hudi vročini, je bilo zgoljeno, črno osmojeno. Udje še vsi skupaj, tudi obličje celo, a osmojeno in črno kakor zamorsko. Kakšna sila je morala biti, ki je spravila to močno, veliko postavo tu skozi malo odprtino v razbeljeno peč! „Ze kot 24letno dekle“, je pripovedoval neki mož, „si je v zmedenosti hotela odsekati roko. Orodje pa je bilo topo in ni prebilo kosti. Odteklo ji je veliko krvi, a se je še sama obvezala in šla v posteljo. Rekla je, da ji je slabo. Ko smo zapazili rano, smo poklicali zdravnika. Mirno je držala roko, ko ji je izrezaval razsekanje meso iz rane.“ Pozneje je sama pravila neki ženski, da je hotela izpolniti besede sv. pisma: „Če te pohujšuje tvoja roka, odsekaj jo!“ In da je prišla k zavesti, kaj dela, šele, ko je začela teči kri. Bila je močna in silno polnokrvna in je včasih vsa gorela v obrazu. Pred par leti je v stanju zmedenosti navezala velik zveženj posteljnine, obleke, podob in jo nesla k sestri. Govorila je, da bo umrla. Hotela je, da jo denejo, popolnoma zdravo, v sv. olje. Ali je že tedaj mislila na kaj takega, kar je storila sedaj? Čez nekaj časa je neopažena všla zopet nazaj in bila zopet pri zdravi pameti. Zadnji čas ji očitno ni bilo dobro. Dekli je tožila, da ponoči ni mogla spati. Bila je zelo izmučena. Neka žena ji je rekla: „Ti s bolna, boš morala iti k zdravniku!“ Odgovorila je: „Zdaj še nisem, pa bo še hujše.“ Gotovo je morala trpeti hude telesne in duševne muke. Ko je malo prej, predno je šla v smrt, dobila „Bogoljuba“ in govorila, je rekla, da samo o njej pišejo in da se še med ljudi ne bo več upala. Tudi njene besede: „Jaz bom umrla kot mučenica“, pričajo, da je trpela na blodni ideji, ki jo je vodila do takih dejanj in slednjich do tako nesrečnega konca. Ljudje, ki so poznali njeno stanje, so rekli: „Sama si je hotela naložiti pokoro. Živela je lepo, bila je usmiljena in radodarna in je še zadnji teden prejela sv. zakramente. Oskrbovala je podružnično cerkev in zvonila. Za zvonovi je neutolažljivo žalovala. Kadar je bila pri zdravi pameti, je bila pridna in razumna delavka. Bila je naročena na več časopisov in je bila do smrti ud Mohorjeve družbe. Bog ji daj večni mir!“ je rekel duhovnik ob grobu, „Bog, ki gleda le na voljo človekovo, njej, ki tega, kar je storila, gotovo ni storila pri zdravi pameti in iz zlobnega namena.“

Gospodarske novice.

Veljavnost kavinih kart podaljšana. Ker tudi v bližnji bodočnosti ni misliti na večji uvoz kave v našo državo, je vlada odredila, da bo veljavnost tudi prihodnjih kavinih kart podaljšana od 6 na 8 tednov. Prihodnje kavine karte bodo torej 8 tednov veljavne.

Gospodarski tečaji: Sadjarski tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče, ki se hočejo praktično izvežbati v obrezovanju in oskrbovanju drevja, v cepljenju in gojitvi drevja v drevesnici. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 15. maja t. l. Sprejme se 12 vajencev v starosti od 15 let dalje. Sadjarski vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Novomesto na Kranjskem, do 15. jan. 1917. — Viničarski tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinogradniških in trtniških delih. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra 1917. Sprejme se 8 učencev v starosti od 15 let naprej. Viničarski vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Novomesto na Kranjskem, do 15. jan. 1917. — Usposobljenostni izpit za gospodinjske učiteljice. Po naredbi ministrstva za javna dela z dne 24. novembra 1916, št. 72.333, morajo učiteljske kandidatnje za kuharske in gospodinjske šole položiti zrelostni izpit od leta 1917 naprej le na izobraževališču za gospodinjske učiteljice na kuharski šoli gostilničarske zadruge na Dunaju ali pa na izobraževališču za gospodinjske učiteljice društva „Vesne“ v Brnu na Moravskem. Za naprej se bodo morale torej tudi kandidatnje iz Štajerskega na enem teh zavodov izobraževati za gospodinjsko-učiteljski poklic.

Kako se razvija Švica v industrijsko državo? Pred kakimi 70 leti se je štiri petinke švicarskega prebivalstva preživelo od kmetijstva. Danes še komaj tri desetinke. Uvoz živil je znašal leta 1885 za osebo 76 frankov, danes 156 frankov. Škode tega enostran-

skega razvoja so sledeče: Odvisnost Švice od inozemstva se večja v usodepolni meri tudi s tem, da prehaja kapitalistično načelo, kriti potrebo tam, kjer je najceneje, vedno bolj tudi na preskrbo živil. Pozabiti se pa pri tem tudi ne sme, da države, ki so glede preskrbe živil navezane na inozemstvo, morajo prinašati žrtve spekulaciji. Nevarnost znanih trustov se bliža; monopol mesa je n. pr. le še vprašanje časa. Negotovost dohodkov je vedno večja vsled odvisnosti industrije od svetovnega trga. Razvoj v enostransko industrijsko državo povzroča nadalje tudi premnoženje socialnih nasprotij in s tem postretnje socialnega boja. V demokraciji prehaja industrijska država prej ali slej v delavsko državo, s tem k socialnopolitičnim poskusom, k enostranskemu obdačenju posesti, k gospodarstvu z dolgovi in končno k finančnem polomu. Naraščujoči industrializem ogroža tudi obrambno silo naroda; kmetijska država ima največ in najboljše vojsake. To vidimo v zgodovini. Industrializem pomnožuje končno tudi število inozemcev, katerih število je v Švici od leta 1850 do 1910 osemkrat naraslo.

Cepljenih trt letos zelo primanjkuje. Vinogradnikom, ki imajo kaj rigolanega sveta ali ki hočejo prazna mesta v vinogradih zasaditi s cepljenkami, naj takoj naročijo primerne trte pri deželnem odboru ali kakem trsničarju. Spomladi trt najbrž ne bo več dobiti.

Prodaja vina. „Ali sem dolžan povedati, počim sem vino prodal?“ — Odgovor: Glasom § 18 cesarske naredbe z dne 21. avgusta t. l. je tisti kaznjiv, ki v svrhu izkoriščanja izrednih razmer, ki jih je vojna povzročila, zahteva za neobhodne potrebščine očitno čezmerne cene. Vino je po izreku sodišča taka reč. Če se od Vas zahteva povedati, počim ste vinó prodali, niste tega po kazenskem zakonu dolžni storiti, ker Vam utegne škodovati in kot osumljenec sploh niste dolžni sebi v škodo dajati pojasnila.

Koliko stane vinogradnika vino? Ravnatelj e. kr. Kmetijske družbe kranjske je v „Kmetovalcu“ izračunal, da stane vinogradnika, ako se vsaj površno računajo vsi stroški pridelovanja, liter vina, ako znaša dnina s hrano in pijačo vred na dan 4 K — 2 K 30 v; ako pa znaša mezda na dan 3 K pa pride 1 liter vina na 2 K 08 v, in če 2 K — 1 K 85 vin. Ako torej danes vinogradnik svoj pridelek proda malo dražje, se ga še ne more smatrati za dražitelja kmetijskih pridelkov. Ravnatelj g. Pirč pravi, da odločno zavrača očitjanje, da bi omenjeni račun bil namenoma pretiran. Ako si sme vsak trgovec in prekupčev računati „meščanski dobiček“ 10—20%, bode to menda pač tudi vinogradniku dovoljeno.

Zivinske cene. Posestnik iz celjske okolice piše: „Prosim, da se obelodani najvišja cena za pitano govejo živino, posebno za vole I. razreda. Jaz sem šel dne 5. novembra ponujat vole v nakup uradno določenemu nakupovalcu. Ta mi je rekel: „Sedaj se ne plačuje volov več po 3 K 1 kg, ker so jih vojaki v Rumuniji veliko število pridobili.“ To se mi čudno zdi, ko mesarji, n. pr. v Žalcu, še vedno prodajajo meso po 6.30 K in drugod po 7—8 K. Torej je meso več kot polovico dražje kot živina. Prosim, raziasnite nam to zadevo in natisnite uradno določene cene za vole in ostalo živino.“ — O d g o v o r: Mi smo se na uradnem mestu poučili o zadevi in se nam je povedalo, da je cesarska namestnija z odlokom z dne 29. avgusta 1916 nastavila sledeče najvišje cene za 1 kg žive teže:

Pitani (klavni) voli I. vrste	do 3 K 50 v.
„ „ „ II. „	do 3 K 20 v.
„ „ „ III. „	do 2 K 90 v.
Plemeni (vprežni) voli	do 3 K 50 v.
Pitane (klavne) krave I. vrste	do 3 K 10 v.
„ „ „ II. „	do 2 K 60 v.
„ „ „ III. „	do 2 K 10 v.
Močnobreje plemene krave in telice od 3 K 20 v	do 3 K 40 v.
Krave z novim mlekom od 3 K 30 v	do 3 K 50 v.
Teleta	do 3 K

Zemljice na Ogrskem. Že več mesecev oznanjajo vse ogrske trobente — tudi ministrske — da je bila zadnja žetev na Ogrskem tako slaba, da ne more nič ogrske moke v Avstrijo. Ponižni Avstrijci drobne kruh, v katerem je pač ovsene in krompirjeve in ječmenove, a prav malo pšenične moke, in upajo na rumunsko moko. Nobene stvari ne čitajo ljudje s takim veseljem, kakor poročila o plenu na Rumunskem. A dočim pri nas še čakamo boljših časov, so jih na Ogrskem že učkali. Vlada je izdala za celo Ogrsko naredbo, da je zopet dovoljeno zemlje pečti, bele zemljice iz pšenične moke ničlarice. Taka naredba je pač dokaz, da imajo na Ogrskem sami dovolj moke ničlarice in jim ni treba čakati na dovoz rumunskega plena.

Izvoz mila iz Ogrskega prepovedan. Ogrska vlada je prepovedala izvoz mila v poštnih zavojih iz Ogrskega v druge države.

Razne novice.

Zobje. Slabi zobje in zobobol je večkrat posledica zanemarjenja zob. Navadno pride kes prepozno. Zobe moramo snažiti vsak dan vsaj enkrat s krtačico in vodo; ako krtačice nimamo, lahko odrgnemo zobe s trdo rutico. Jedila, katera ostajajo v ustih

med zobmi, začno gniti. Glivice, ki nastanejo, povzročajo gnilobo zob in neprijeten duh. Za izplakovanje ust se zelo priporoča sledeče preprosto sredstvo, s katerim uničimo glivice in ohranimo zobe pred gnilobo: Vsak večer si moramo izplakniti usta z raztokom kuhinjske soli. Navadna žlica soli zadostuje za kozarec vode. Ako se mu polna žlica soli preveč zdi, naj vzame spočetka le pol žlice, potem vsaki dan nekaj več, tako da se privadi na množino, katero se priporoča. Zelo škodljiva so zobem prevročila ali premrzla jedila. Tudi škoduje zobem hitra premena vročih in mrzlih jedi. Ne dopuščajte, posebno otrokom, na vroča jedila piti mrzlo vodo. Razgreta mrzla plast zoba počí, ako pride na njo mrzla voda, in ravno tako nasprotno, kakor počí mrzla steklina, ako prehitro vliješ vanjo vročo tekočino. Zelo škodljivo je grizti trde reči, kakor: orehe, lešnike, pregristi nitko pri šivanju, namesto jo odtrgati. — Otroci naj se že v zgodnji mladosti privadijo čistiti in varovati si zobe.

Jelen usmrtil loveca. V lovišču Planina na Češkem so našli v gozdu ležati mrtvo truplo 60letnega loveca in paznika Franca Sladek. Dognali so, da je jelen vrgel Sladeka ob tla in ga z rogom dregnil v oko tako silno, da mu je ranil možgane.

Bela barva in dojenčkove oči. Vsakomur bo že znano, kako skeli v oči, če hodi po zasneženi krajin in mu ne najde oko temnejše točke, da bi se odpočilo na njej. Posebno hudo je, če zasije solnce na sneg. Kaj je to, so izkusili Hanibalovi vojaki in za njimi Napoleonovi in naši. Sneg na planinah je velika muka za oči, marsikdo, ki je moral po njem hoditi, je oslepel, zato imajo zdaj vojaki očala za varstvo oči. Sploh ni bela barva dobra za oči. Kdor bere dosti in ima opešane oči, začuti, kako ga zbada belna papirja v oko, dočim začnejo črne črke plešati pred očmi. Kdor bere na solncu, si pokvari hudo oči, dogodilo se je tudi že, da je kdo pri tem nagloma oslepel. Kaj pa oči naših najmanjših, malih dojenčkov? Prof. Wolf v Newyorku je predaval v letnem zborovanju društva za oči o tem in se je izrekel, da je usodna pomota našega časa, da se daje dojenčku in njegovi okolici, obleki in pohištvo, samo belo barvo. Bela barva je najslabša za otroka. Posebno na vozičku, ko se upre solnce v belo odejo, v belo lakirane stene, to je približno tako, kakor če si je solnce na sneg. Slabovidnosti, ki je delež naših otrok, ni toliko kriva šola, kolikor je krivo napačno ravnanje za dojenca. Profesor Wolf meni, da je za otroka najboljša barva glede na oči zelena, za mater in za dojiljo pa rjava. Tudi rdeča barva dela dobro, ima ugoden vpliv na omotico in na kožne bolezni. Modra luč otopi bolečine. V sobi, ki je opremljena rdeče ali modro, se čuti človek vedno prijetneje, nego v beli opremljeni. Naši stari so umeli take stvari bolj kot mi, zato so imeli zelena ali rdeča zagrinjala. Vse belo v otrokovi sobi in še lakirano, vpliva jako slabo na otrokove oči, a skozi oči na živce. Bela barva je gotovo barva snage, ali pri majhnih otrocih ni na mestu z ozirom na njihove oči.

Dopisi.

Maribor. Iz mariborske okolice se nam piše: Zelo hvaležni smo vodju prehranjevalnega urada g. komisarju dr. Lajnsicu, da je sladkor pravično razdelil. Tako je sedaj tudi zadnja hribovska občina za potrebo preskrbljena s sladkorjem, dočim so ga poprejši mariborski trgovci po svoje razdeljevali. Dobro bi bilo, ko bi se tudi petrolej in sol po enakem ključu kot sladkor delila med kmetijske občine.

Maribor. Na V. vojno posojilo se je v mariborskem političnem okraju do petka, dne 3. januarja, podpisalo 8.869.616 K. Od te svote se je pri šolskih nabiralnicah samih podpisalo 1.604.500 K. Torej so tuokrajna podpisovanja na V. vojno posojilo daleč preseгла ona na IV. vojno posojilo.

Hoče. Kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema še nadaljne podpise za V. avstrijsko vojno posojilo.

Naročevanje samo pondeljkeve „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdej, lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravništvo Pondeljkeve Straže v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bo pomot. Sama Pondeljkeva Straža stane za celo leto K 3*20; za pol leta K 1*60; za četrt leta 90 vin.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne 790